

Konstrukció azonosító: RRF-4.2.1-23-2023-00001

Az éghajlatváltozás elleni küzdelemmel foglalkozó jelentősebb nemzetközi dokumentumok I.

A VÍZ KERETIRÁNYELV ÉS AZ EU
KLÍMAVÉDELMI JOGA

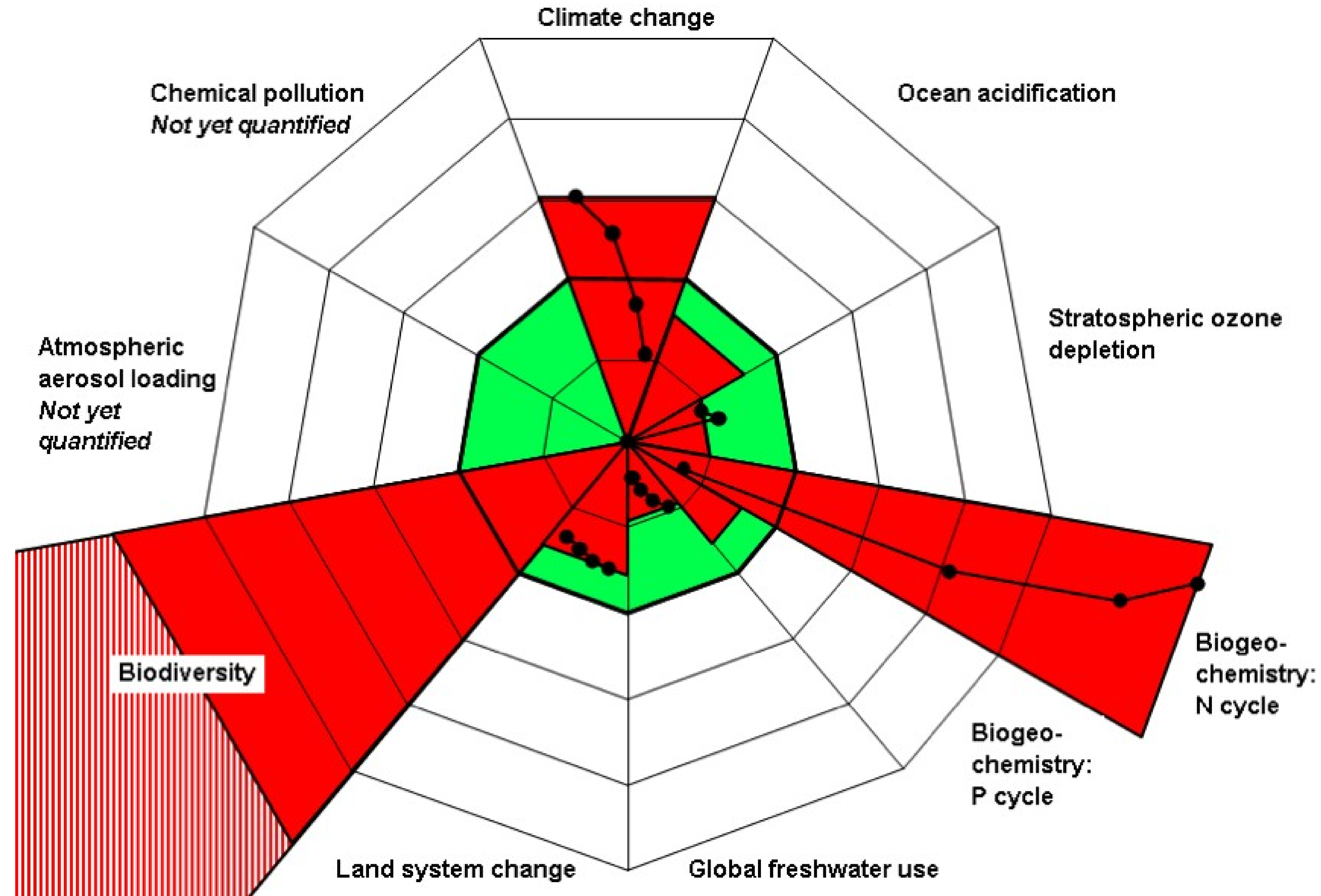
Dr. Fülöp Sándor PhD, docens
NKE Víztudományi Kar
Víz- és Környezetpolitika Tanszék

Bevezetés

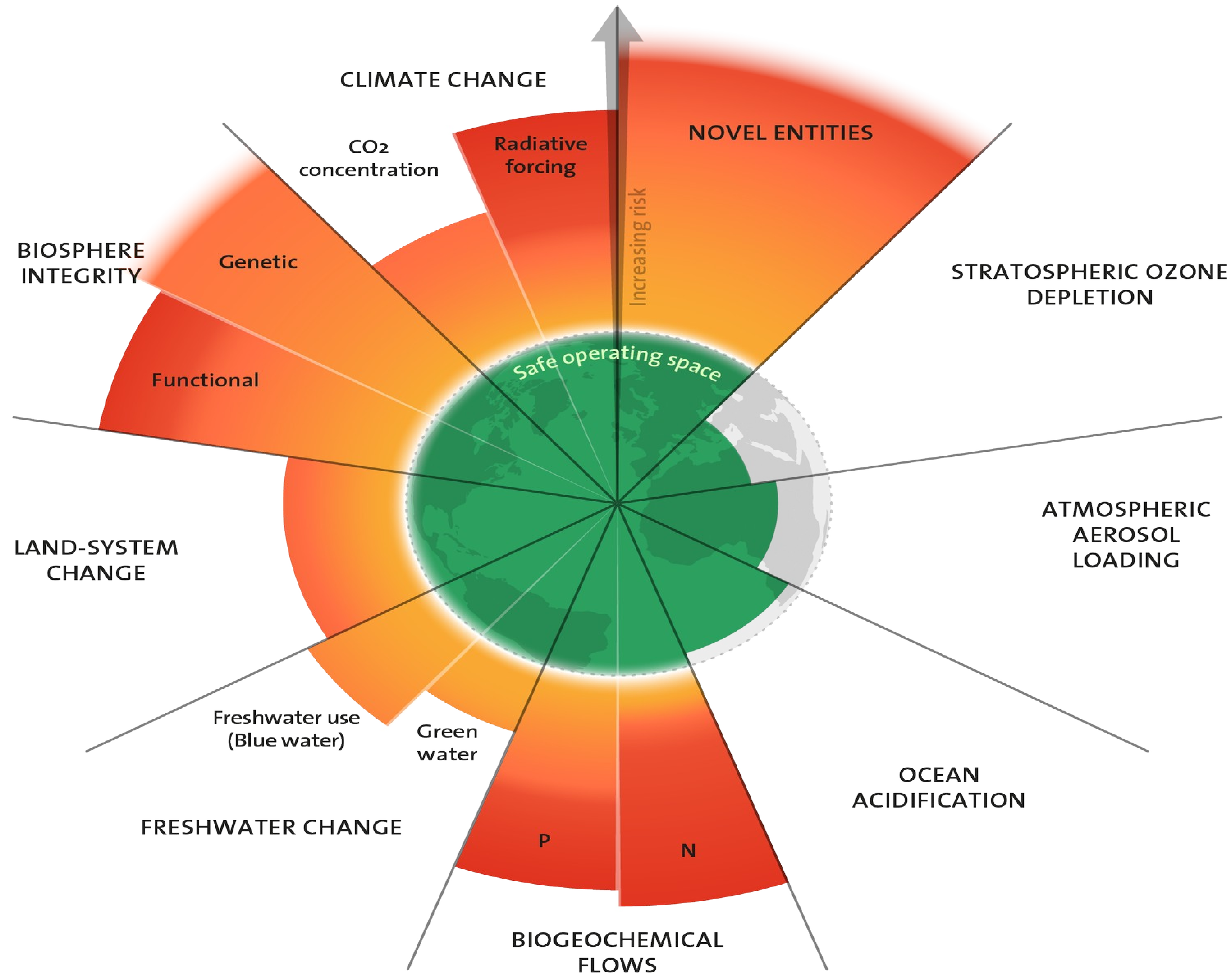

Az ökológiai krízisek rendszere

(Rockström, J. et al., 2009. Nature)

Az ökológiai krízisek rendszere 2022-ben (Stockholm Resilience Center)

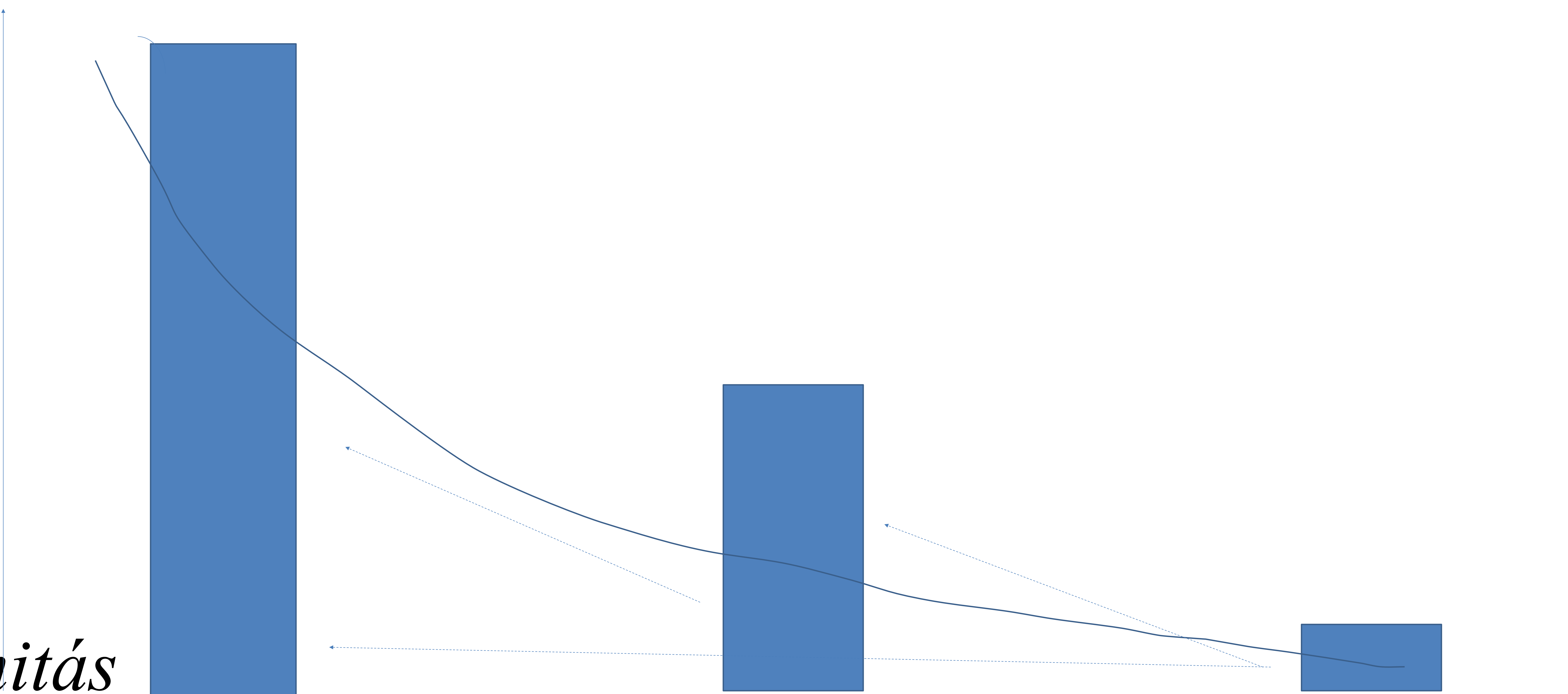
A fenntartható fejlődés szabályozói

Hatás

Humanitás

gazdaság

jog ésszerűség, nevelés, morál stb.

Az EU éghajlatváltozás elleni jogi eszközei

Az európai klímajog legfontosabb elemei I.

- Az **Európai Klímarendelet** (2021/1119 of the European Parliament and of the Council of 30 June 2021 establishing the framework for achieving climate neutrality)
- Az **energiaunió és az éghajlat-politika igazgatásáról szóló rendelet** (Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the Governance of the Energy Union and Climate Action)
- A **Kibocsátási Jogok Kereskedelméről (ETS) szóló irányelv** (Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council of 13 October 2003 establishing a scheme for greenhouse gas emission allowance trading within the Community)
- Az ún. **CBAM Rendelet**, ami az importárak karbonintenzitását kiegyensúlyozó piaci mechanizmusokat vezette be (Regulation (EU) 2023/956 of the European Parliament and of the Council of 10 May 2023 establishing a carbon border adjustment mechanism)
- Az ún. **LULUCF Rendelet** a földhasználat, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz kibocsátás és -elnyelés szabályairól (Regulation (EU) 2018/841 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on the inclusion of greenhouse gas emissions and removals from land use, land use change and forestry in the 2030 climate and energy framework)

Az európai klímajog legfontosabb elemei II.

- Az ún. ESR Rendelet a **Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek** közös teljesítéséről (Regulation (EU) 2018/842 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on binding annual greenhouse gas emission reductions by Member States from 2021 to 2030 contributing to climate action to meet commitments under the Provisions Paris Agreement)
- Az ún. **RED II. És RED III. Irányelvek a megújuló energiákról** (Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the promotion of the use of energy from renewable sources (REDI), Directive (EU) 2023/2413 of the European Parliament and of the Council of 18 October 2023 amending Directive (EU) 2018/2001, Regulation (EU) 2018/1999 and Directive 98/70/EC as regards the promotion of energy from renewable sources)
- Az **Energiahatékonysági Irányelv** (EED) (Directive (EU) 2023/1791 of the European Parliament and of the Council of 13 September 2023 on energy efficiency)
- Az Unió **elektromos áram piacát** szabályozó rendelet és irányelv (Regulation (EU) 2019/943 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on the internal market for electricity; Directive 2019/944/EU on common rules for the internal market for electricity)
- Az ún. **EUDR Rendelet az erdőirtáshoz és erdőpusztításhoz kapcsolható áruk** európai piacának a szabályozásáról (Regulation (EU) 2023/1115 of the European Parliament and of the Council of 31 May 2023 on the making available on the Union market and the export from the Union of certain commodities and products associated with deforestation and forest degradation)
- Az ún. **REPowerEU Terv** a tiszta energiára történő átállás felgyorsításáról (Communication from the Commission COM/2022/230 final)

A tervezés központi szerepe

- Ennek az intézkedés és szabály rendszernek a központi eleme a klíma és energia ügy szakpolitikai tervezése, aminek részletes európai szintű szabályai meghatározzák és **számon is kéri**k a tagállamok ezekkel párhuzamos terveit.
- Ugyanakkor a kelet-közép európai jogfejlődésben, különösen a környezetvédelmi jog terén az ún. puha jog (soft law), a tervek, programok, ágazati stratégiák és szakpolitikák **végrehajtása általában nem megfelelő**. Ennek jogszociológiai, történeti gyökerei nyilvánvalóan az annak idején “szocialista tervgazdálkodásnak” hívott gazdasági-politikai rendszerig vezetnek vissza, aholis a politikai célkitűzésekből kiindulva elkészített terveket senki sem vette komolyan és persze közmegegyezés-szerűen nem is hajtották végre. Mindenesetre a régiónk és Magyarország meglehetősen lassan tud ezen a beidegződésen változtatni.
- Ráadásul a környezetvédelmi tervezésben, a speciális szakpolitikai ismereteik, adataik révén és persze hatalmas gazdasági-politikai súlyuk miatt **éppen a környezetszennyező nagyvállalatok és lobby csoportok** foglalják el a vezető szerepet. Ők finanszírozzák a tervezés alapjául szolgáló tudományos munkát is, amire a kormányok támaszkodhatnak.
- Emiatt a tervekben súlyos **kompromisszumok** vannak, a klíma és energia célok tiszteletre méltóak, de a tényleges végrehajtásukra kevés az esély. A jog azonban **rendszerként** viselkedik, több **korrekciós mechanizmus** van: alkotmányos szabályok (Alaptörvény P., XX-XXI. cikkei), fenntarthatósági alapelvek, közösségi részvétel és hatásvizsgálat.

Az Európai Klímarendelet célkitűzései

- Az Európai Tanács 2021-ben jóváhagyta az Európai Klímarendeletet a Párizsi Megállapodás és az **Európai Zöld Megállapodás** végrehajtásának egyik fontos elemét.
- Kötelező uniós célkitűzésként előírja, hogy a **nettó üvegházhatású gáz-kibocsátás** az Unió területén és gazdaságának egészében 2030-ig legalább 55 %-kal csökkenjen az 1990-es (...) szinthez képest.
- A távolabbi célokat **három lépcsőben** fogalmazza meg. Ki kell dolgozni egy 2040-re teljesítendő uniós éghajlat-politikai célértéket, 2050-re az Unióban el kell érni a **klímasemlegességet**, azaz azt, hogy egyensúly legyen az egész Unió üveghatáshatású gáz kibocsátásai és azok elnyelése között, ezt követően pedig **negatív kibocsátásokat** kell majd elérni.
- Kérdések: Mennyire egyenletes a terhelés eloszlása a jelenlegi generációk és a következő évtizedek generációi között (diszkontálás)? Lesz-e ennyi ideje ennek a civilizációnak? Mekkora súlya van az EU intézkedéseinek a világ éghajlatváltozása szempontjából?

A szénelnyelés fokozása

- A kibocsátás csökkentése mellett a klímacélok elérésének másik oldala az üvegházhatású gázokat elnyelő **zöldfelületek fejlesztése**. Az EU területén a nettó elnyelésnek a 2030-ra teljesítendő uniós éghajlat-politikai célértékhez való hozzájárulását 225 millió tonna szén-dioxid-egyenértékre kell felfejleszteni.
- Az Unió szénelnyelésének a 2050-ig teljesítendő klímasemlegességi célkitűzés elérésével összhangban történő fokozása érdekében az Unió azonban arra törekszik, hogy 2030-ban lehetőség szerint még ennél is nagyobb nettó szénelnyelési mértéket érjen el. Az ezeket a célokat szolgáló stratégiákat nem csak a környezetvédelem terén, hanem az összes releváns társadalmi és gazdasági szektorban alkalmazni kell **az integráció elvének** megfelelően (Klímarendelet 4. cikk (1) bekezdés)
- Kérdés: Vajon mekkora hajlandóság és képesség van az egyes agrár szektorokban a nyelők (állandó zöldfelületek) fenntartására és fejlesztésére? Elegendő-e erre az agrár támogatási rendszerek megfelelő átalakítása?

Alkalmazkodás és a tudomány szerepe

- A kibocsátás csökkentés és a nyelők teljesítményének fokozása mellett, a már most is elkerülhetetlen klímaváltozás hatásaihoz hatékony alkalmazkodási intézkedésekre is szükség van. Ezek megvalósítása során különös figyelmet kell szentelni azokra társadalmi rétegekre és gazdasági szektorokra, amelyek a leginkább **sérülékenyek**. Ez a kérdés szorosan kapcsolódik az energiaszegénységhez, illetve az agrár szektorhoz is (Klímarendelet, 5. cikk)
- Az EU klímapolitikájának alakítása során támaszkodik a kormányközi klímavédelmi és biodiverzitás védelmi testületek, mint az **IPCC** és az **IPBES** eredményeire és ajánlásaira, valamint az Európai Klímaváltozási Tanácsadó Testület munkájára. A Bizottság az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás európai platformja (CLIMATE-ADAPT) keretében létrehozta az Európai Éghajlat- és Egészségvédelmi Megfigyelőközpontot az éghajlatváltozás okozta **egészségügyi veszélyek** jobb megértése, előrejelzése és minimalizálása érdekében (Klímarendelet, 3. cikk, Preambulum, 3. és 17. pont)

A végrehajtás ellenőrzése és a közösségi részvétel

- Az Európai Bizottság **minden 5 évben értékeli** a nemzeti szintű intézkedéseket és amennyiben azok nem eléggé hatékonyak, megfelelő javaslatokat fogalmaz meg a Tagállamok számára. Az időarányos célok teljesítésének ellenőrzésében jelentős szerepe lesz az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek és az európai környezeti információs és megfigyelőhálózatnak. A klímacélok eléréséről az értékelés és visszajelzés a tagállamok benyújtott tervei és átfogó hatásvizsgálat alapján történik és az eredményeket a Bizottság időről időre **közzéteszi**. Így járt el például a Bizottság „Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében” című, 2020. szeptember 17-i közleményében
- A Bizottság valamennyi megfelelő eszközt – köztük az európai éghajlati paktumot is – felhasznál arra, hogy **bevonja a polgárokat, a szociális partnereket és az érdekelt feleket**, és előmozdítsa az éghajlatváltozásról és annak társadalmi és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos vonatkozásairól szóló párbeszédet, valamint az ezekre vonatkozó tudományosan megalapozott információk terjesztését.
- A környezetvédelmi ügyekben a közösségi részvétel szabályai éppen **esélyek kiegyensúlyozásáról** kell, hogy szóljon, azaz a részvételt éppen azok számára biztosítják, akik közvetlen gazdasági-politikai befolyás hiányában hátrányban lennének az érintett környezetszennyező cégekkel és érdekképviselletekkel szemben. Ezt tükrözi az **Aarhusi Egyezmény** definíciója az érintett nyilvánosságról, amibe a nem civil, hanem alapvetően gazdasági és politikai szervezetek nem tartoznak bele.

A magyar éghajlatváltozási jog rövid áttekintése

A klímavédelmi jog szerkezete

A klímavédelem joga egyrésről az oki, másrésről az okozati oldalt szabályozza, azaz a klímahatású gázok *kibocsátását* és a klímaváltozáshoz való társadalmi szintű *alkalmazkodást*

A legfontosabb okok, amiket a klímajognak kezelnie kell:

- *energiatermelés* és felhasználás (fosszilis energiahordozók eltüzelése az iparban és a háztartásokban)
- *közlekedés* (szintén fosszilis energiahordozókat felhasználva)
- *mezőgazdaság* (főként műtrágyázás, szarvasmarha tenyésztés)
- egyéb termelési és szolgáltatási folyamatokból, a *bányászatból*, valamint a *hulladéklerakókból* származó üvegházhatású gáz kibocsátás
- az üvegházhatású gázok *elnyelésére* alkalmas zöldfelületek, természeti képződmények területét, minőségének folyamatos csökkenése

Az alkalmazkodás, védekezés, felkészülés kevésbé részletesen szabályozott, elsősorban a *terv* szintjén a **NÉS-2-ben** és valamelyest a katasztrófavédelmi jogban

A klímaváltozás mérséklését szabályozó jogágazatok I.

A klíma és energia területén a közigazgatás hagyományos „command and control” megoldásai, azaz az engedélyek, tilalmak, ellenőrzés, szankciók mellett a gazdasági szabályozó eszközök, mint például az *energia ár* képzése, vagy az energia ár kompenzáció, illetőleg az *öko-címke* vagy a *termékdíj* is szerephez jutnak. A szabályozás tartalmi kérdései között a legfontosabb az energiatakarékosság és energiahatékonyság biztosítása.

- az energiajog (pl. nagyvállalatok *energiahatékonysági auditálása*, a megújuló energiaforrások felhasználására vonatkozó szabályok, a szén-dioxid geológiai tárolása vagy a kvótakereskedelem),
- az iparigazgatási jog (pl. energiatermelő berendezések típusengedélye, egyedi létesítési engedélye),
- a környezetvédelmi jog (pl. környezeti hatásvizsgálat, a légszennyezés jogi-hatósági kontrolja, energetikai jellemzők feltüntetése egyes termékeken), továbbá
- az építési jog (építési engedélyezés és építésfelügyelet az épületek *hőszigetelése*, energia hatékony tervezése, építése és felújítása szempontjából, illetőleg a települési *zöldfelületek tervezése*, védelme),

A klímaváltozás mérséklését szabályozó jogágazatok II.

A közlekedés klímaszempon্তু szabályai

- *légiközlekedésre*, közúti személy- és áruszállításra, a „*zöldkártyára*”, az üzemanyaggyártásra és minőségre, különös tekintettel a bioüzemanyagokra, a tömegközlekedésre, a *kombinált árufuvarozásra* vonatkozó szabályok

A mezőgazdaság klímavédelmi szempontú szabályai

- a *termőföldvédelmi* és ingatlan-nyilvántartási jog (környezetkímélő termelési módok előírásával és támogatásával, a földhasználati nyilvántartás figyelemmel kísérésével)
- az *erdészeti* jog (a klímaszempontriból döntő jelentőségű erdőborítás és a tartamos erdőgazdálkodás biztosítása)

Bányászati jog

- a szénhidrogének bányászata, szállítása
- a letermelt termőföldekkel kapcsolatos rendelkezések

Műszaki biztonsági jog

- a szénhidrogén tartályok nyomástartó képességére vonatkozó szabályok

Hulladékgazdálkodási jog

- a *hulladékégető művek* kibocsátásaira és
- a *hulladéklerakók* kibocsátásaira vonatkozó szabályok

A megújuló energiaforrások és jogi támogatásuk

Definíció: minden nem fosszilis és nem nukleáris energiaforrás, a nap-, szél-, légtermikus, geotermikus, hidrotermikus energia, a vízenergia, továbbá a biomasszából nyert energia

- energia jog: az új termelőkapacitások engedélyezésekor elsőbbséget kell adni a megújuló energiaforrásoknak; *kötelező átvételi rendszer*; a biogázt a földgázzal egyenértékűnek fogadja el; az üzemanyagok kötelező minimális bio-üzemanyag arányára vonatkozó szabályok
- településrendezési jog: a szélerőműveket kivéve bármilyen építési övezetben telepíthetők megújuló energia termelő berendezések
- építési jog: a költségvetési intézmények napelemes villamos energia termelését támogató rendelkezés
- bányászati jog: a geotermikus energia kutatása és hasznosítása kiemelt cél; az állam tulajdona, de hasznosítását koncessziós szerződésben átruházhatja, *alacsony koncessziós díj* és bányajáradék fejében
- hulladékgazdálkodási jog: kiveszi a *biomasszát* (állati vagy növényi eredetű, valamint és erdészeti hulladékok, biológiailag lebontható ipari és kommunális hulladékok)
- természetvédelmi jog: a kifejezetten energianyeresi célból termelt és kitermelt fák és egyéb növények kivettek

Az EU Víz Keretirányelve (VKI)

A Bizottság a VKI társadalmi háttéréről

- 1 kg marhahús előállítása során mintegy 16 000 liter vizet használunk el, 1 csésze kávé esetében 140 liter vizet, 1 kg kukoricához pedig 900 liter vizet.
- Az EU-ban évente mintegy 247 000 millió m³-t termelnek ki a felszín alatti és felszíni vízforrásokból (patakokból, tavakból, folyókból). A vízkivételek legnagyobb hányada (44 %) az energiatermelésben a hűtési folyamatokhoz kerül felhasználásra, bár ennek nagyobb része visszakerül a folyókba.
- A vízkivétel 24 %-ára a mezőgazdaságban és az élelmiszer-termelésben kerül sor, de ez a szám elérheti a 80 %-ot egyes déli régiókban. Ugyanakkor számos, nagy értéket termelő mezőgazdasági tevékenység vesz igénybe csekély mennyiségű öntözött termőföldet: Spanyolországban például az ország mezőgazdasági termelése összértékének több mint 60 %-át az öntözött mezőgazdasági földterület 14 %-a adja.
- A vízkivételek 17 %-át használják a lakosság vízellátására (ideértve a háztartásokat, a közsférát és a kisvállalkozásokat), és 15 %-át az iparban (az energia szektort leszámítva). A gyártáshoz használt víz fele a vegyiparban és a kőolaj-finomítókban hasznosul, a maradék a fém alapanyagokba, a papírgyártásba és az élelmiszer- feldolgozó ágazatokba kerül.

Vízgyűjtő területek és a vizek jó állapota

- A 2000-ben elfogadott Víz Keretirányelv, ahogy egyébként a vízjog és a környezetjog gyakran teszi, nem az állami, közigazgatási határokra, hanem a természetben meglévő földrajzi egységek, a **vízgyűjtők** területére alapozza a víz védelmét.
- Eredetileg 2015-re kellett volna biztosítani valamennyi európai víz **jó állapotát**.
- A felszíni vizek **jó ökológiai állapot** a vízi flóra és a halfauna bőségét, a tápanyagok rendelkezésre állását jelenti, és egyéb tényezők megfelelését, mint például a sótartalom, a hőmérséklet és a vegyi szennyezőanyagok általi szennyezettség, emellett morfológiai jellemzőket, mint a vízmennyiség, az áramlás, a vízmélység és a meder szerkezete.
- A **jó kémiai állapot** meghatározásához környezetminőségi előírásokat állapítottak meg 45+8 ún. komoly aggodalomra okot adó vegyi szennyezőanyag vonatkozásában. E tekintetben a víz-keretirányelvet más uniós jogszabályok, például a vegyi anyagokról szóló REACH-rendelet, az ipari kibocsátásokról szóló irányelv és a növényvédőszerokről szóló uniós rendeletek is támogatják.
- A **felszín alatti vizekre vonatkozó célkitűzés a jó kémiai és mennyiségi állapot**. A tagállamoknak geológiai adatok segítségével kell azonosítaniuk a felszín alatti víztartó rétegeket, és a vízkivételt az éves utánpótlódás adott hányadára kell korlátozniuk. A felszín alatti vizek szennyeződése nem megengedhető, bármely szennyezést fel kell deríteni és meg kell fékezni. Alapvetően a vízügyi adatok pontossága és teljessége a döntő. Itt a Környezeti Felelősség Irányelvre lehet még számítani.

Kivétel mindig van...

- *A Víz Keretirányelv (WFD) 4(7) cikk* kivételt enged az Irányelv célkitűzései alól (a felszíni és felszín alatti víztestek jó állapota), ha egy létesítmény vagy beavatkozás **kiemelt közérdek, és a környezeti hatásai elfogadhatók**
- A kivétel további feltételei
  - A kívánt cél nem érhető el másképp vagy csak aránytalan költségekkel
  - A hatások csökkentése érdekében minden lehetséges intézkedést megtesznek
  - A vízgyűjtő területi tervezésben a módosításokat részletesen leírják, indokolják és időszakonként felülvizsgálják
- Ennek a **vízügyi hatásvizsgálatnak** („applicability assessment” azaz „alkalmazhatósági vizsgálat”, hasonlóan az Élőhelyek Irányelvben szereplő „appropriateness assessmenthez”, azaz „megfelelőségi vizsgálathoz”) nincsenek meg a részletes anyagi jogi és eljárási szabályai, azt analógia útján kell kikövetkeztetni a hatásvizsgálati jogból és más a környezetvédelmi jog általános részében szabályozott (alapelvek, közösségi részvétel stb.) szabályokból

A VKI végrehajtása

- A vízgyűjtő-gazdálkodási terveket 2015-től számítva **hat évenként felülvizsgálják**. Ebbe a folyamatba több lépcsőben be kell vonni a nyilvánosságot.
- 3 évvel a terv hatálybalépését megelőzően az egész tervezési folyamatról („meta információ, részvételre képesítés”) is **tájékoztatni kell a nyilvánosságot**. Az alkalmazás során felmerült problémákat 2 évvel, a terv első változatát 1 évvel a hatálybalépés előtt kell nyilvánosságra hozni. Ez utóbbiról nemzeti konzultációt kell tartani, amire legkevesebb 6 hónap felkészülési időt kell biztosítani.
- „A lakosság támogatása és részvétele a vizek védelmének előfeltétele. Lakossági támogatás nélkül a szabályozó intézkedések nem lehetnek eredményesek. Az európai polgárok kulcsszerepet játszanak a víz-keretirányelv végrehajtásában és abban, hogy segítséget nyújtanak a kormányoknak a figyelembe veendő társadalmi, környezeti és gazdasági kérdések közötti egyensúly megteremtésében.” (EU Víz Keretirányelv brossúra a Bizottság honlapján)

A víz-keretirányelvet kiegészítő EU jogszabályok

- A környezetminőségi előírásokról szóló irányelv (2008)
- A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv (2008)
- Az árvízvédelmi irányelv (2007)
- A felszín alatti vizekről szóló irányelv (2006)
- A fürdővizekről szóló irányelv (2006)
- Az ivóvízről szóló irányelv (1998)
- A települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv (1991)
- A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló irányelv (1991)

A felszíni és a felszín alatti vizek jó állapotának megóvása a magyar jogban

- A felszíni vizek jó állapota ökológiai, kémiai és fizikai szempontból egyaránt (engedélyezési eljárásokkal, általános jogszabályi **tilalmakkal**, **köteleességekkel** és az ezek végrehajtását szolgáló **ellenőrzéssel**, szükség esetén pedig **szankciókkal** pl. vízvédelmi bírság, csatornabírság, tevékenység korlátozása) biztosítják.
- A felszín alatti vizek jó ökológiai állapotát megelőzéssel, tilalmakkal (lerakás, tárolás, bevezetés), **műszaki védelem** elrendelésével.
- A **mezőgazdasági tevékenységek nitrát szennyezése** elleni fellépés: egyrészt tilalmak, védőtávolságok, másrészt a termelők helyes mezőgazdasági gyakorlatra való ösztönzésével.

A társadalom és a gazdaság legfontosabb vízigényei

A vízigények nem korlátlanul kielégíthetők, a vízgazdálkodási jog egy fontossági sorrendet állít fel:

- a) ivóvíz biztosítása egy sorban a közegészségügyi és katasztrófa-elhárítási igényekkel,
- b) gyógyászati, valamint a lakosság ellátását közvetlenül szolgáló növénytermesztési, ipari és szolgáltató tevékenységek,
- c) állatitatus, haltenyésztés,
- d) természetvédelem
- e) a b) pontba nem sorolható öntözés,
- f) egyéb gazdasági vízigények,
- g) egyéb vízigények (így például sport, rekreáció, üdülés, fürdés, idegenforgalom).

Ehhez képest a vízgazdálkodás feladatai

1. A vízigények kielégítése
2. A vizek okozta károk elleni védekezés (árvizek, belvizek)
3. Vízi létesítmények (pl. termálvíz hasznosítás) engedélyezése, felügyelete
- 4 . Települési és ipari szennyvizek megfelelő tisztításáról és a csapadékvizek megfelelő elvezetéséről való gondoskodás
5. A vízi utak kialakításában való részvétel, sőt a folyószabályozás is

A vízvédelmi és a vízgazdálkodási jog összefüggése és elhatárolása

- A vízvédelmi jog a környezetvédelmi jog egyik ágazata, a vízgazdálkodási jog a gazdasági igazgatási jogágazatok közé tartozik,
- a vízvédelmi jog a vizek *minőségi* védelmével, a vízgazdálkodási jog pedig a vizek *mennyiségi* szempontú elosztásával, felhasználásával foglalkozik,
- a vizek mennyiségi és minőségi kérdései persze rendkívül szorosan összefüggenek,
- de a két jogág szemléletében jelentős különbségek is vannak, amik elsősorban a vízvédelmi jog *rendszerű* megközelítésével függenek össze; az azonosságra és különbségekre tekintettel a két terület hol egy jogágazatba tartozik, hol meg szétválik.

A vízjog fehér foltjai (forrás: J. Gupta)

Víz típusok	Szabályozottság
Kék víz, felszíni vizek	Tulajdonjog, hozzáférési jogok, elosztás, navigáció, szennyezésre vonatkozó szabályok és még sok minden más
Kék víz, felszín alatti vizek	Sokkal kevesebb szabály a tulajdonjog, hozzáférési jogok, elosztás tekintetében, speciális területek a visszasajtolás és a szennyezés megelőzése
Szürke és fekete vizek (szennyezett víz és szennyvíz)	Még kevesebb szabályozás a vízjog területén (kibocsátási és vízminőségi szabályok), inkább a hulladékgazdálkodási és közegészségügyi jog
Zöld víz (a talajban és a növényzetben tárolt víz)	Alig szabályozott (talajvédelem)
Fehér víz (hó, jég)	Alig szabályozott (éghajlatvédelem)
Színtelen víz (atmoszférikus víz: vízpára, felhők)	Alig szabályozott (éghajlatvédelem)

Köszönjük a figyelmet!